

Дидактическа задача: Прочетете текста и напишете подробен преразказ от името на неутрален разказвач.

Графа

Когато освен добър учител преподавателят е колоритна личност, симпатиите на учениците са още по-бурни и чистосърдечни. Такава личност беше Христо Ненов, най-яркият от всичките ми учители. Виж, той имаше прякор, и то какъв, той беше „Графа“.

Графа със своите дванадесет диоптъра, Графа, който почти не виждаше и носеше вместо учителски бележник цяла тетрадка, на чиито страници с грамадни цифри бяха изписани номерата на учениците. Той седнаше на катедрата, изваждаше тетрадката, доближаваше я почти до очилата си и казваше с плътен и могъщ клас: „Да излезе номер... двадесет иiii...“. Погледът му се спускаше от горе надолу по листа. Всичко живо от двадесет и едно до тридесет залягаше по чиновете: „Седми!“ – изгърмяваше най-сетне учителят. Улученият се измъкваше от чина си и тръгваше с усмивка към лобното си място. Защото изпитът при Графа беше събитие радостно, макар и понякога с плачевни резултати...

Ненов преподаваше химията по-особено. Извънредно слабото му зрение го караше да търси помощта на учениците винаги когато захващаше новия урок. Ние пишехме на дъската новите съединения, реакциите, ние сами изпитвахме и определяхме свойствата им. Всички опити се извършваха от нас. Графа само се взираше в епруветките и колбите, намесваше се остроумно и гръмогласно, предупреждаваше ни да не му залеем панталона със сярна киселина, защото му бил едничък. Смееше се от все сърце заедно с целия клас на експерименталните изненади и несполуки, радваше се, когато опитът мине успешно. Преподаваше ли теория, той говореше увлечено, разгорещено, без да бърза. Той не преподаваше, а проповядваше. Обичта му към науката му беше дълбока, искрена и трагична. Нещастieto, сполетяло го в младостта му, бе попречило да стигне по-далеч в попрището, но не знам дали щеше да се издигне до по-голяма висота на духа. Ненов

винаги беше на нивото на съвременната наука, уроците му изобилстваха от нови сведения.

Кабинетът по химия бе в отделна сграда, звънецът не се чуваше добре и веднъж решихме да си направим глупава шега. В една чанта скрихме будилник и той започна да звъни петнадесет минути преди края на часа. Графа ни освободи и се запъти към учителската стая. Там разбрал измамата. Не последваха никакви мерки. Ние се окуражихме и следващия път повторихме номера. Графа взе дневника и тръгна към вратата, където неочаквано спря и измъкна отнякъде предварително приготвен линеал. Застана до входа, отвори вратата, вдигна линеала и каза:

– Хайде, излизайте!

Разбрахме всичко. Настъпни смут.

– По-бързо! По-бързо, капазани такива. Смеете да ме лъжете, а сега не смеете да излезете. Давай!... Един по един!

Най-смелите тръгнаха, последва ги целият клас, въодушевено и весело. И ако някой училищен инспектор бе надникнал в сградата, щеше да види как учителят стоварва методично линеала по вратовете на своите ученици, а те понасят това с усмивка, вървят един по един, доброволно, като на причастие. Инспекторът сигурно би написал възмутена докладна записка за този масов бой, но ние щяхме да защитим учителя си. И аз, който се гневя срещу физическото наказание, също като тях си казвам: „Това неговото не е бой!“. Не е и навярно на инспектора дълго трябва да се обяснява, че учениците имат чувство за хумор и приемат всяко наказание, когато открият в него ответна доза хумор. Във физическата разправа на Графа с нас нямаше нито капчица садизъм, нямаше несъразмерен гняв. Той понасяше нашите хитрини и заговори и ни подготвяше съответно отмъщение. Между нас съществуваше негласен „договор“: играта беше чиста и винаги по правилата...

Когато Христо Ненов се пенсионира, на един 24 май цялата гимназия се стече да го поздрави. Аз бях заел неговото място като учител по химия и влязох у тях, за да го изведа пред учениците. Навън тълпата скандираше името му. Това беше манифестация без покана за присъствие, изблик на детска обич. Заварих стария, вече почти сляп учител да плаче в стаята си. Вълнението му бе тъй силно, че той не можа да излезе на двора. Неговите бивши ученици оставиха цветята пред вратите му.

Из „Убийството на Моцарт“, Георги Данаилов